

Městská knihovna v Praze

**Bedřich
Bridel**

Co Bůh?
Člověk?

knihovna

PRAHA 2013

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Fpřístupňujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Znění tohoto textu vychází z díla *Co Bůh? Člověk?* tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Bohuslava Durycha v roce 1934 (BRIDEL, Bedřich. *Co Bůh? Člověk?*. Přerov: Bohuslav Durych, 1934. 64 s. Edice Delfín, sv. 11).

Elektronický text byl získán z otevřeného projektu [Wikizdroje](#).

Text díla (Bedřich Bridel: *Co Bůh? Člověk?*), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), není vázán autorskými právy.

Citační záznam této e-knihy:

BRIDEL, Bedřich. *Co Bůh? Člověk?* [online]. V MKP 1. vyd. Praha: Městská knihovna v Praze, 2013 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. Dostupné z: http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/64/07/65/co_buh_clovek.pdf.

Vydání (obálka, grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 3. 5. 2013.

Co Bůh? Člověk?

Co bůh? Člověk?

Kdokolivěk?

Co já? Co ty?

Bože svatý?

Já hřích, pych, lest:

Tys sláva, čest.

Já hnis, vřed, puch:

Tys čistý duch

Tak jak mohu,

o mém Bohu

zpívám, vzdychám

i pospíchám

k nohám padám,

chvály skládám,

jak i prvně,

tak v poslední

okamžek.

pater e CoeLIs DeVs

Miserere nobIs

Co jest Bůh?
Duše odpočinutí.

Jaký boj? Jaké hnutí
mně vstupují na myšlení?
Mám-li snad zahynouti?
Čiji mdlé mé přirození.
Což to? Věc velmi rychlá,
aneb jestli náké zdání,
rostou mně jakás křídla,
strojí se všecko k litání.

*

Zdá se mi, že k vysoku
již se nad planěty беру,
odtud jen na poskoku
z země se k nebi poberu;
ňáký mě oheň živí,
kostí vnitřnosti protírá,
oheň div, než bez dříví,
i tělo i duši zžírá.

Tak-liž mne obnovuješ?
Srdce mé, mozek, mé žíly,
Bože, si zhotovuješ,
oheň ten mě mdlí i sílí;
z světa, z toho oudolí,
k sobě mne, můj Bože, voláš,
kde všecko stůně, bolí,
když tak v vnitřnostech plápoláš.

*

Nemeškej, neprodlívej,
srdce mé již jest hotové,
nejsem zpozdlý, línej,

srdce rychlé, srdce nové;
znám tvůj hlas, jenž mě volá,
a z volání se raduji,
láskou srdce plápolá,
s tebou se smluvit zpěčuji.

Tvůj blesk, tvá všemohoucnost,
moc, síla, trůn nad nebesy,
světlo, záře, velebnost
mě velmi straší a děsí;
a samého mě mrzí
má mrzkost, hrůza, ohavnost,
duše skropená slzy,
tělo má svou zlost, ničemnost.

*

Promluví, an jsem popel,
k tobě, Bohu nejvyššímu,
hnis, bláto, země trupl,
což řekneš mně nejnižšímu?
Co jsem já? Co Bože ty?
Bych se před tebou ohrozil,
tys Bůh velký, Bůh svatý,
s tebou rozmlouval, tě prosil?

Co jsem já, abych užil
užíváním mého Boha?
Já jsem, abych se ssoužil,
jednom neřest, bída mnohá.
Já jsem prach, truple hlíny
ten rod můj, to pokolení,
odtud prvorozený,
odtud jsme lidé smrtelní.

*

Smím-li já z hlíny hrstka,
jednom před tebou písknouti,
prášek neb prášku částka,
něco se snad podřeknouti?
Ach, Bože můj, co jsi ty?
Co jsem já? Malý červíček,
kyž jsem hlasem chvály tvý!
Jsem, pravím, špatný človíček.

Já jsem dejm, vítr, pára,
z semena spolu smíšený,
krátký den, a dnův čára,
zrozen jsem z života ženy:
tys propast, z nížto všeho
všech všudy věcí zrození,
rod jednoho každého,
život první i poslední.

*

Já jsem pařez, mech shnilý,
všecken tvrdý a zdubělý,
z hlíny ruce slepily
mě tvé, tupý, neumělý:
tys pevnost hlubokosti,
podpora jsi země svatá,
duch světa od věčnosti,
všech všudy věcí podstata.

Kapka rosy tekoucí,
krůpěje ranní, jedinká,
prázdný ořech padoucí,
pomíjející bublinka:
tys pak slunce bez rána,
mou nádobu naplňuješ,

jenž tebou bývá plná,
s ní se sám obveseluješ.

*

Já jsem vejražek pletli,
z šťavy květ jsem mladý polní,
můj život velmi rychlý,
k hrobu mně brzy zazvoní:
ty pak kuješ kamínek
z hnisu, z rosy a z krůpěje,
duši drahý prstýnek,
můj se rod odtud sem leje.

Já popel, prach, a bláto,
trupl země, a hnůj shnilý,
ty sem přidáváš zlato,
činíš můj nástroj spanilý:
co jsi, ó Bože svatý?
coť mám před tebou řeknouti?
Tvou jsem, ach, láskou jatý!
Smím-li jen k tobě vzdechnouti?

*

Já jsem bída neřestí,
chudoba, samé žebrání:
tys poklad, pouhé štěstí,
všeho dobrého oplejvání,
tys původ všeho dobrého,
tys poklad velmi podivný.
Já kořen všeho zlého,
mrzký, nestálý, pochybný.

Co teď, co budoucího,
ty jsi všeho povědomý,
já jsem srdce tupýho,

sám svého nepovědomý.
Tys smysl, rada všeho,
neomylná prozřetelnost:
já pak pychu zlostného
všecka všudy ošemetnost.

*

Tys propasti dno, svršek,
já nejmenší krůpějička,
ty jsi slunce okršlek,
já jeho malá jiskřička,
ty jsi květu samý květ,
já jsem jen pejří polední,
rosy's rosa, nový's svět,
já pak bublínka večerní.

Já mlha, mráz, kruh ledu,
tys radosti neskončenost,
náchylný k bídám, k pádu,
tys pak pevná trvánlivost.
Já jsem kroužek bolesti,
ty jsi stalostalá pevnost,
já jsem kolo žalosti,
ty jsi neskončená radost.

*

Já kvílení, bublání,
tys zpěv, zvuk, pěkné varhany,
toužení, naříkání,
proníkáš na všechny strany,
tys světlem, já temností,
já bláto, a tys čistota,
tys milost, já tesknosti,
tys bezpečnost, a já psota.

Ty jsi sladkost, a já jed,
tys lahodný, já kyselý;
já žluč, hořkost, a tys med,
já smutný, a tys veselý;
já nemoc, tys zhojení,
já zimnice, tys uzdravení,
já hřích, ty odpuštění,
já nepravost, tys spasení.

*

Já škaredý, tys pěkný,
já zlost, a tys oslavení,
já mrzký, tys počestný,
já půtka, tys zvítězení;
já bitva, tys můj věnec,
já práce, tys má odplata,
tys potejkání konec,
tys odplata drahá zlata.

Tys perla, kment, hedvábí,
tys božská, hrozná velebnost,
ta k sobě všecko vábí,
neobsáhlost, neskončenost.
Já pak jáma, sklep, co jsem?
jsem potvora nepravosti.
Já kazichléb jen, co jsem?
Hra všelijaké marnosti.

*

Já nad peří létavé,
i nad vítr jsem marnější,
nad ty prášky mihavé,
i nad prach jsem vrtkavější;
já jsem nadutá pěna,
v štěstí jsem nejvyskočnější,

potom když je proměna,
v neštěstí nejzlobivější.

Já nad oteklé vředy,
i nad hnůj jsem ohavnější,
všecken zapuchlý, bledý,
nad jed i mor ohyzdnější.
Já jsem samý pouhý vřed,
umrlčina zpráchnivělá,
puch, hnůj, hnis, jizlivý jed
pro svrab oplzlého těla.

*

Já jsem hříchův kaliště,
samá a pouhá shnilota,
červ, pouhé smradlaviště,
neřest, nouze, bída, psota.
Mě rak ohyzdný zžírá,
já jsem jednom nakažení,
v němž se hnis a hnůj sbírá,
smrti jistě předzvědění.

Já jsem zakrytou skrejší
hadův, jenž se ve mně plazí,
já, v němž jako v peleši,
rádi zlí duchové vězí;
já jsem pekla pochodně,
věčně vždy hořící svíce,
neskončeného ohně
pokrm, potrava a píce.

*

Já semotám motání
jako vichr se točící,
pracné pavoukův tkání,

tělo se rozpouštějící;
já mám se klást na máry,
živ jsem s neveselou duší,
pára, blesk i požáry,
opustí i tovaryši.

Já vání a mráz ranní,
jenž se hned sluncem rozpálí,
já jsem červův snídání,
v rubáš mne brzy obalí;
já jsem sám červ ničemný,
co zem přec někam odloží.
Bez zbraně, nah, mizerný,
já jsem jen smrti podnoží.

*

Já jsem přivřená v těle
mrzkost se vši ohyzdností,
mé tělo bude vcele
zeměplazům za dědictví;
já jsem velmi laciný,
nedali by za mě halce,
poněvadž jsem vzat z hlíny,
nedali by ani malce.

Já nad slámu, květ, seno,
jako pléva jsem laciný,
i nad žabí plemeno,
špatnější, i nad luštiny;
já pravdy stín zatmělý,
nejsem něco, než nijakost,
já jsem šat, střep zetlelý,
mrcha, mrva, kůže a kost.

*

Moucha, červ, slabý proutek,
aneb co je lehčejšího,
chlup, nebo vlny chloupek,
neb co můž být špatnějšího.
Slovem: nic jsem, i méně,
neb poněvadž Bůh jest všecko,
já jsem jalové símě,
tráva, larva, sen a seno.

Ó Bože můj, ach, co jsem?
Zdali se mně jen něco zdá?
Že jsem, jsem-li? Neb co jsem?
Nevím, jsem-li, čili se zdá;
jsem, jsem než od samého
jsem, Bože, jsem, než od tebe,
ne od sebe samého,
od tebe, jenžs stvořil nebe.

*

Nic nejsem, ani stínu
stín, ani nějaká barva,
nic nejsem, pro mou vinu,
ňáké zdání, ňáká larva.
Neb jestli mě tvárnosti
zbaví Bůh, tehdy znamení
ani stínu jakosti,
ani nebude myšlení.

Jako bych nikdy nebyl,
všecko se o mně zavrhne,
na světě ničímž nebyl,
jako voda se zalehne.
Zdání budou než prázdná,
všecko umlkne, zaletí,

zmínka nebude žádná,
nebude ani paměti.

*

Kyž můj zrak můž viděti,
jak jest Bůh velký velice!
Kyž mohu pověděti,
co jest to svatá Trojice?
Jak plodná boží bytnost?
Jaká moc božského ohně,
jaká Otcovská plodnost?
Jak Slovo plodí podivně!

Proto žádám, co jsi ty?
Ach, kdo tebe mi ukáže?
Ach, Bože můj! Co jsi ty?
Z lásky se má duše táže:
cos ty, Bože nad bohy,
jak budu s tebou mluvit?
Důvod i původ mnohý,
všeckens z krásy, všecken z kvítí.

*

Slovo plodí usta tvá,
jedno sic Otec s svým Plodem,
není dvoje, než jsou dva
jakýms podivným způsobem.
Když se spolu líbají,
oba květ lásky vzdychají,
zas když se objímají,
srdýčko lásky vzdávají.

Věčné tu potejkání
mezi božským, vzdychání,
to lásky milování

věčně trvá bez ustání;
ta jest božská mrakota,
to ta Otcova plodnost,
ta pramen, ta jistota,
ta Ducha svatého rovnost.

*

Což tehdy ty, co jsi ty?
V té nepřístupné mrakotě
sám ty sobě, co jsi ty,
vykládáš světle v čistotě;
tys slunce od samého
sebe, dálej nemůžeme,
tě Boha velikého
raděj prosme, chvalme, ctěme.

Troj jsi anebo trojí,
aneb tři jste v jednom božství,
tebe se všechno bojí,
tys horkost, světlost v světlosti;
tříkrát's velká hlubina,
která není bez plnosti,
nejsi bez tvého Syna,
ani nejsi v samotnosti.

*

S Otcem Syn také plodný,
plodnost jeho též v jistotě,
slunce jste jakés trojný,
než v jediné té mrakotě.
Co jsi dále, ach, co jsi?
Kde bydlíš? A co působíš?
Ach, medle prosím, kdo jsi?
Co nastane, co hotovíš

Činíš bez zaměstnání,
v práci bez zaneprázdnění,
starost v odpočívání,
neoddycháš v uprázdnění;
vše vážíš, nic netížíš,
co činiš, to uvažuješ,
když vážíš, se nenižíš,
vážen všechno převažuješ.

*

Všem svítíš, nejsa vidán,
v mrakotě jsi znamenitý,
když hejbáš, nejsi hejbán,
hneš světem nemohovitý.
Oděv tvůj nemá šaty,
živ jsi, než bez vyživení.
Bez ouroků bohatý,
cítíš, než ne bez cítění.

Za prvního tě máme,
od tebe, co od počátku,
co vidíme, co známe,
ty nepočítáš začátku;
cesta's, než ne na poli,
stezník bez šlapějí sice,
hora, ne bez oudolí,
věž bez špice, makovice.

*

Ty jsi koule tříhranná
a bezedna okrouhlosti,
ty jsi okrouhlost trojná,
tys bezedna hlubokosti;
spravedliv bez pravidla,
přímý bez šňůry, námětky,

sličný, než bez líčidla,
věčný přese všechny věky.

Krásný's ale bez vrásky,
ty nad radost veselejší,
všecky přemáháš lásky,
nad čistotu jsi čistější;
živ jsa, starým nebýváš,
časové nezalítají,
žádné měny nemíváš,
léta ti nezapadají.

*

Z tebe jde všechna pravda,
není tu nedokonalost,
s tebou vše býti žádá,
nebs všech věcí dokonalost;
zem jsi, než tě nevoří,
jsi voda, a nejsi vlhký,
moře's, v němž se nebouří,
ty jsi Bůh bez míry velký.

Plamen jsi, než bez dejmu,
povětrí's, než se neklátíš,
moři jsi velikému
bez břehu roveň, vše tratíš;
oudolé jsi bez hory,
slunce jsi, než bez východu,
potok, než nejdeš z hory,
světlo jsi, než bez západu.

*

Růže jsi, než bez trní,
studně nemaje začátku,
konec poslední, první,

jakož bylo od počátku;
lásky bez pečování,
vino čistotné bez kvasu,
pres jsi bez presování,
kníha, než bez slov, bez hlasu.

Háj jsi bez zastínění,
zlato ryzí bez ouhony,
krása jsi bez líčení,
trůn slavný ne bez zápony;
nebe jsi, než bez noci,
moře jsi bez vlnobití,
zdraví jsi bez nemoci,
smích jsi, nemůžeš kvíliti.

*

Zahrada jsi bez křoví,
ovotce jsi bez luštiny,
sklad, než kdo o něm ví?
Propast's veliké hlubiny.
V té se topím propasti,
v tomto se světle zatmívám,
v té mé rozmilé vlasti
všecken pohřížený bývám.

Co jest Bůh můj, se táží?
Všecko se zde mate, plete,
kolem se tu obchází,
brzy se rozům zaplete;
vždyž žádám, ale nikdy
nemohu Boha smyslití,
co přidávám, než nikdy
nemohu při něm skončiti.

*

Jakás mně přichází noc,
když sobě to tak zpytuji,
jak jest velká boží moc?
Rozumem nevystačuji.
Chřadnu, když tak oplývám,
vždy chci dále pochopiti,
rád jsem, když se tak smejuvám,
v božství chci se potopiti.

Bože! Co na ulici
vně hledám, co jsi, zpytuji?
V tobě a v tvé pravici
všecko dobré obsahuji.
Proč si hledám líbosti
světa ve vši okrouhlosti?
Proč si hledám sladkosti
v samé a pouhé hořkosti?

*

Tys medovitá dílně,
sladkosti ten nejlepší stred,
jejž včela dělá pilně,
nejvýbornější plati med;
ty zahrad kratochvíle,
útěcha, květ, ráj, zelenost,
místo přerostomilé,
rozkoš chládek a veselost.

Proč hledám jásnost, světlost
z slunce anebo z měsíce,
proč hledám líbost, milost
v žluči, v pelýnku na louce?
Víno a jiné košty,
jídla, pokrmy, nástroje,

proč jiné marné trošty,
přespolní, cizí nápoje?

*

Chci-li mléko, smetanu
neb kruhy cukrkandrové,
u tebe vše dostanu,
cukrové, koriandové.
Nač balšám, nač z ryb barva,
nebo roucho šarlatové,
nač kment, předito z červa,
roucho tkané i kmentové?

Láska má své nové šaty,
jest to nejlepší odění,
oděv lásky bohatý,
nepotřeba jiné jmění.
Láska nejlepší barvy,
nejvonnější libá vůně,
netřeba jiné larvy,
po ní nižádný nestůně.

*

Láska boží nejkrasší,
láska boží nejsličnější,
láska boží nejdražší,
láska nejušlechtilejší:
právě láska nezřízená,
právě láska toho slepého,
nestydatá, zmařená,
jiného já mám milého!

Chci-li mít líbání,
Bůh jest nejlepší líbání!
Chci-li mít objímání,

v Bohu bývá bez stejskání:
ty mne, ó Bože, sýtiš
nejčistějším milováním,
mé srdce sám nasytíš
libým tvých ust obcováním.

*

Ty nebeskou sladkostí
sýtiš, ale bez sytosti,
kdo tě zná, nemá dosti,
lační vždy víc bez tesknosti!
Hledám-li čest, ouřady,
milosti, mnohé nadání
i jiné k těm důklady,
rozkoše neb hodování,
kde se můj Bůh nachází,
tam jest ten nejlepší statek,
kdo až k Bohu přichází,
tam nebude nedostatek.
Radosti stanoviště,
slávy jsi největší palác,
zboží mé, outočiště,
svobody ten nejširší plac.

*

Proč hledám naušnice,
proč perly, drahé zápony,
proč krajky, drahé špice?
Nejsou, nejsou bez ouhony.
Proč aby se vše lesklo
drahým na hlavě kamením,
čelo bylo jako sklo
tím líbezným omámením?

Perly, drahé kamení,
jenž se stkvějí svou sličností,
i jiná všecka jmění
nic nejsou k boží milosti:
Bůh perla, drahý kámen,
průběž, erb diamantový,
lásky hořící plamen,
vše přemáhá, rudy, kovy.

*

Tou se perlou pečetí,
láska se tím tiskne, kuje,
božskou divnou pečetí,
všeckno dobré obsahuje.
V té, Bože, trojjednotu
jest bytnosti oučastenství,
třem sláva, čest jednomu,
v třech se jen jedno božství stkví.

Věno téhož spojení
jest jednota, než v trojnosti,
než třech jedno spolčení,
jest spojení, než v bytnosti;
nejvíce sobě váží
v jednotě spolčení svazku,
tam se spojením váží
skrz věčnou nestíhlou lásku.

*

To já tak myslím sice
jako červíček nejmenší,
ach, cos svatá, Trojice?
Ty máš vědomost nejlepší!
V tomto když sjednocení
trojí rozjímám osobu,

mně bývá rozloučení
těla s duší: jdu do hrobu.

Když si myslím o Bohu,
všecken se mi rozum trátí,
ach, dále víc nemohu,
všecko se mihá a krátí,
o tom nestíhlém moři:
ó ty bezedná propasti,
před nímž se všecko koří,
nemůžem nijakž obstáti.

*

Aristoteles stoku
nemohše v moři seznati,
coť já o tom potoku
mohu v Bohu vyzkoumati?
Nelze-li pochopiti
tu mořskou sem tam zátoku,
musí mne pochopiti
sama, bude na poskoku.

Když si myslím o Bohu,
což mám dělati, musím díti:
ach, Bože, víc nemohu,
rač mě v sobě potopiti!
Čím dál o něm rozjímám,
všecken se zouplna točím.
Kam půjdu, Bože, jinám?
Do tvé velebnosti vskočím!

*

Tak, tak, jak nejvíc mohu,
červíček na zemi vzdychám
o všekomocném Bohu,

k němužto rychle pospíchám.
Já ten nejmenší cvrček
k nohám trůnu jeho padám,
zeměplazí červíček
cosi v temnostech předkládám!

Bedřich Bridel

Co Bůh? Člověk?

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 3. 5. 2013